

1119 – 19. november

Utfør all din gjerning etter Guds ord. Sirak 9: 22.* (Svarer til Sir 9, 15b i moderne Apokryfe-tekster.)

[* Gjengitt etter C. O. Rosenius' svenske bibeloversettelse.]

Alt Gud har forkynt for menneskene i sitt ord, går i hovedsak ut på å lære oss to ting: Først hvordan vi skal få nåde hos Gud, få forlatelse for våre synder og bli hans barn. Dernest hvordan vi skal leve her på jord som et Guds barn, for å tjene vår himmelske Far og gjøre hans vilje.

Men fordi dette er de to hovedpunktene som Guds rike iblant oss står og faller med, så er det også disse punktene djevelen til alle tider vil angripe mest, og forsøke å frarøve oss. Og hvor så vel hele kirkesamfunn som de enkelte vakte sjelene oftest farer vill.

Når Kristus lærte, var det særlig på to områder han refset sitt folk og viste dem den rette veien. Først refset han deres falske rettferdiggjørelse, deres egenrettferdighet. Dernest deres falske gudstjeneste, deres selvvalgte gode gjerninger. Han talte f. eks. til dem om hvordan de «gav tiende av peppermynnte, anis og karve, men har forsømt det som veier tyngre i loven: rett og barmhjertighet og trofasthet».

Når kirkens reformasjon ble drevet igjennom, skjedde det hovedsaklig ved at Luther stadig framholdt to lærepunkter. For det første: Den sanne rettferdighet som gjelder innfor Gud; som er Kristi rettferdighet, troens rettferdighet. Og for det andre: Hva som er sanne, gode gjerninger, sann gudstjeneste, og et hellig liv som er til behag for Gud. Og som bare er det Gud selv i sitt ord har befalt oss å gjøre.

Dermed angrep og refset han først og fremst pavekirkens rettferdiggjørelseslære. Som var at mennesket blir rettferdig i samme grad som det blir hellig. Dernest det falske begrepet om hva som er et hellig liv til behag for Gud. Hvor pavekirkens svar var å gå i kloster, leve ugift, faste, våke, plage legemet, foreta pilegrimsreiser osv.

Derfor er det med rette blitt sagt at det var disse to lærepunktene som la til rette for reformasjonen. Og at man kan takke reformasjonen for at disse to lærepunktene på ny ble dagsaktuelle: Om den sanne rettferdigheten innfor Gud, og den sanne helligheten i livet.

Som vi allerede har sagt, er det disse to punktene djevelen til alle tider har angrepet og forvrengt. Og det så fint, så stilt, sånn litt etter litt, at en ikke merker det før en allerede er ført bort fra veien. Så er da også både fornuften, følelsene og våre egne meninger fiendtlig innstilt overfor begge disse lærepunktene.

Ingen ting er mer fornuftsstridig enn at jeg skal være rettferdig og til behag for Gud – samtidig som jeg selv ser og kjenner jeg er full av synd. At jeg skal være rettferdig og ren for Gud bare gjennom en tilregnet rettferdighet. På samme måte kan jeg umulig fatte at jeg gjør de mest velbehagelige gjerninger for Gud, – altså en sann og hellig gudstjeneste –, når jeg bare gjør de mest alminnelige ting som det daglige liv krever, i hjem eller på arbeidsplass, eller det et menneske i nød trenger av meg. Jeg gjør jo da bare de samme gjerningene som en from hedning, et moralsk høyverdig verdens menneske kan gjøre.

Selv kan jeg heller ikke forstå det kan være noen særlig fare i å følge fromme innskytelser, som synes å være Guds Ånds tale i hjertet mitt. Og som bare går ut på å drive meg til mer hellige gjerninger. At det skal være noen stor fare å straks følge slike innskytelser, og ikke være så nøye på først å undersøke om det stemmer med Guds åpenbarte ord i Skriften. Dette kan følelser og fornuft ikke innse.

Men djevelen og vår fornuft vil med all makt føre oss bort fra Ordet, også når det gjelder livet. Og det lærer vi spesielt av erfaringen. Djevelen har nettopp ført mange ut i vanvittige ting, og gjort stor skade i Kristi kirke, nettopp ved å føre mennesker bort fra ordet på denne måten.

Den skaden som dermed har skjedd, og ennå daglig skjer, er særlig av to slag: Først noe som ofte rammer vakte og søkende sjeler (som gjerne med stort alvor lever et gudfryktig liv, og ikke sparer seg selv på noe område, bare de kan tjene Herren). Disse blir drevet til alle slags handlinger og livsstil, som dels fornuften, dels en antatt Guds røst i hjertet drev dem til. Men som verken Guds åpenbarte ord påla dem, eller et medmenneske i nød hadde noen hjelp av.

Det andre som skjer, er noe vi alle daglig opplever: At selv om vi gjør de rette gode gjerningene, så gjør vi dem likevel med så stor ulyst, treghet og lite nøyaktighet, straks vi glemmer Ordet. Glemmer hvilke gjerninger Ordet krever av oss.

Mens vi derimot ville gjøre alt med den største lyst og interesse, bare vi leste Ordet med større oppmerksomhet. Bare vi så og husket at vi med disse enkle gjerningene i vårt hjem eller arbeid virkelig tjener Gud selv, står innfor Guds øyne og utretter det han har satt oss til.